

ISC
۰۱۲۲۰-۵۹۴۰۴

نخستین کنفرانس ملی

کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

چالش‌ها و راهکارهای نوین در مدیریت، حسابداری و صنعت بیمه

زمان برگزاری: ۱۴۰۲/۰۷/۲۰
MCII-conf.ir

آیا اجتناب مالیاتی شرکت‌ها باعث منفعت طلبی (ایجاد امپراتوری) مدیریتی می‌شود؟

فاطمه دلپسند زیدانلو^a

^a کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی حکیم نظامی - قوچان ایران

نویسنده مسئول: فاطمه دلپسند زیدانلو (تلفن و آدرس الکترونیک)

چکیده: هدف این تحقیق بررسی این است که آیا اجتناب مالیاتی سبب ساخت امپراتوری مدیریتی می‌شود یا خیر؟ داده‌های پژوهش از تعداد ۱۴۳ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بین سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۰ بدست آمده است. در این پژوهش از طریق ۱ فرضیه، رابطه اجتناب مالیاتی و ساخت امپراتوری مدیریتی شرکت‌های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران بررسی گردید. نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش حاکی از این است که بین اجتناب مالیاتی و ساخت امپراتوری مدیریتی رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

کلمات کلیدی: اجتناب مالیاتی و ساخت امپراتوری مدیریتی.

۱. مقدمه

از نگاه دولت و جامعه، مالیات نوعی پرداخت هزینه زندگی اجتماعی است ولی از نگاه شرکت‌ها مالیات هزینه ای است که نباید پرداخت کنند، زیرا بها پرداخت مالیات نقدینگی بیشتری از شرکت خارج می‌شود و سود و وجوه نقد باقی مانده برای سهامداران که ذینفعان اصلی شرکت هستند کاهش می‌یابد (دبلی و شکرالهی، ۱۳۹۴).

به همین خاطر به طور طبیعی این انگیزه وجود دارد که شرکت‌ها و به طبع آن سهامداران شان در تلاش باشند مالیات کمتری را پرداخت نمایند و از آنجایی که بطور عمده قوانین محدودکننده ای در زمینه فرار مالیاتی وجود ندارد (خانی، ایمانی و مری، ۱۳۹۳). به نظر می‌رسد بسیاری از شرکت‌ها درگیر این امر باشند و با توجه به این که رفتارهای فرار مالیات در دهه‌های گذشته افزایش پیدا کرده است. به همین دلیل شناسایی و بررسی عوامل تاثیرگذار بر سطح فرار مالیات شرکت‌ها اصلی و مهم شرکت‌هاست. تا حدی که شرکت‌ها به وسیله آن جریان نقدی خروجی شرکت که ناشی از هزینه مالیات می‌باشد را کاهش می‌دهند (برزگر و خلیلی، ۱۳۹۷).

مالیات یکی از منابع مهم بودجه ای دولت‌ها می‌باشد و تامین هزینه های دولت از محل مالیات منجر به پویایی و رشد اقتصادی می‌شود. از طرفی هزینه تحمیلی ناشی از مالیات خوشایند سرمایه گذاران و مالکان نمی‌باشد، چون باعث کاهش بازده و انتقال منابع از مالکان به سوی دولت می‌شود. لذا واحدهای تجاری برای جلوگیری از کاهش رغبت سرمایه گذاران برای سرمایه گذاری، به اجرای برنامه‌های اجتناب مالیاتی با هدف تعدیل هزینه های ناشی از مالیات و افزایش ثروت سهامداران روی می‌آورند. اما چون برنامه‌های اجتناب مالیاتی همراه با ابهام و پنهان کاری است، احتمال سوء استفاده مدیریت فرصت طلب از ابهام ایجاد شده وجود دارد. فرار مالیاتی نوعی تخلف قانونی، اما اجتناب از مالیات، در واقع نوعی استفاده از خلاهای قانونی در قوانین مالیاتی در جهت کاهش مالیات است. بنابراین، از آنجایی که اجتناب مالیاتی، فعالیتی به ظاهر قانونی است به نظر می‌رسد که بیشتر از فرار مالیاتی در معرض دید باشد و چون اجتناب مالیاتی در محدودهای معین جهت استفاده از مزایای مالیاتی است و به طور عمده قوانین محدودکننده‌های در زمینه کنترل اجتناب مالیاتی وجود ندارد (محمد جم، ۱۳۷۹). بنابراین، به نظر می‌رسد بسیاری از شرکت‌ها درگیر اجتناب مالیاتی باشند و به همین دلیل تعیین عوامل تاثیرگذار بر سطح اجتناب مالیاتی در شرکت‌ها دارای اهمیت زیادی است

۲. هدف پژوهش